

Broj: X-K/07/322-1
Sarajevo, 15.02.2010. godine

U IME BOSNE I HERCEGOVINE

Sud Bosne i Hercegovine, Odjel II za organizovani kriminal, privredni kriminal i korupciju, u vijeću sastavljenom od sudija Mehmeda Šatora kao predsjednika vijeća, te sudija Branka Perića i Esada Fejzagića kao članova vijeća uz sudjelovanje pravnog saradnika Denisa Podžića, kao zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženog Kovačević Jasmira i pravnog lica „Kiwi“ d.o.o. Bugojno, zbog krivičnog djela porezne utaje iz člana 210. stav 2. u vezi sa stavom 1. KZ BiH i u vezi sa članom 54. KZ-a BiH, odlučujući po optužnici Tužilaštva Bosne i Hercegovine broj KT-309/07 od 15.12.2008. godine, potvrđenoj dana 26.12.2008. godine, nakon održanog javnog, usmenog glavnog pretresa, u prisustvu tužioca Tužilaštva Bosne i Hercegovine Ismeta Šuškića, optuženi lično i njegov branilac Dautbegović Almina, te zastupnik pravne osobe „Kiwi“ d.o.o. Bugojno, advokat Hadžić Ragib donio je i javno objavio dana 15.02.2010. godine slijedeću

PRESUDU

OPTUŽENI:

1. **KOVAČEVIĆ JASMIR**, sin Huse i majke Senade rođeno Motika, rođen 20.08.1982 godine u Mostaru, JMBG 2008982150068, Bošnjak, državljanin BiH, sa završenom srednjom školom, po zanimanju trgovac, nastanjen u ulici Poljice 1, broj 29, Bugojno, osnivač i direktor preduzeća „Kiwi“ d.o.o. Bugojno sa sjedištem u ulici Armije BiH broj 171, Bugojno, zastupan po izabranom braniocu Dautbegović Alminu, advokatu iz Zenice,
2. **PRAVNA OSOBA „KIWI“ d.o.o. Bugojno**, društvo za trgovinu, proizvodnju i usluge, sa sjedištem u Bugojnu, ulica Armije BiH broj 171, registrovanog u Općinskom sudu Travnik, rješenjem broj: 051-0-Reg-07-002079 od 17.10.2007.godine (ranije rješenje broj: U/I-34/05 od 24.01.2005. godine – promjena adrese sjedišta), identifikacijskog broja 236329260001, kao PDV obveznika, zastupan po advokatu Hadžić Ragibu.

KRIVI SU

Što su:

I

Optuženi Kovečević Jasmir

U periodu od 01.01. do 31.12.2006. godine i u periodu od 01.01. do 30.04.2007. godine, kao osnivač i odgovorno lice u pravnom licu „Kiwi“ d.o.o. Bugojno, koje je registrovao kod Osnovnog suda Travnik rješenjem broj: 051-0-Reg-07-002079 od 17.10.2007. godine i nakon što je otvorio račune kod 7 poslovnih banaka i to: račun broj: 1604200042390174 Raiffeisen banka, broj: 1990520009255446 ABS banka, broj: 3384002200058133 Zagrebačka banka, broj: 1299069402769049 HVB Central profit banka, broj: 1020170000039057 Union banka, broj: 3060510000278383 (KM), 393060203700530657(dev) Hypo Alpe Adria banka i broj: 1941110974000177 Pro Credit banka i kao obveznik poreza na dodatu vrijednost (PDV-a) registrovan pod brojem 236329260001 kod Uprave za indirektno/neizravno oporezivanje BiH (UINO), a sve u namjeri pribavljanja imovinske koristi, pa je tako:

1. U periodu od 01.01. do 31.12.2006. godine izvršio nabavku robe u iznosu od 7.085.563,54 KM bez PDV-a na koju je platio ulazni PDV u iznosu od 1.204.545,00 KM i kao poreski obveznik, u skladu sa članom 12. i 13. Zakona o porezu na dodatu vrijednost - PDV (Sl.glasnik BiH br. 9/05, 35/05) i članom 57. Zakona o postupku indirektnog oporezivanja (Sl.glasnik BiH, broj:89/05) predao UIO BiH mjesečne PDV prijave i to za period:

01.01. do 31.01.2006.godine (kontrolni broj 508046), od 10.02.2006.godine 01.02. do 28.02.2006.godine (kontrolni broj 839559), od 10.03.2006.godine 01.03. do 31.03.2006.godine (kontrolni broj 334128), od 10.04.2006.godine 01.04. do 30.04.2006.godine (kontrolni broj 952411), od 10.05.2006.godine 01.05. do 31.05.2006.godine (kontrolni broj 868198), od 10.06.2006.godine 01.06. do 30.06.2006.godine (kontrolni broj 137622), od 10.07.2006.godine 01.07. do 31.07.2006.godine (kontrolni broj 77823), od 10.08.2006.godine 01.08. do 31.08.2006.godine (kontrolni broj 316790), od 11.09.2006.godine 01.09. do 30.09.2006.godine (kontrolni broj 795718), od 10.10.2006.godine 01.10. do 31.10.2006.godine (kontrolni broj 275515), od 10.11.2006.godine 01.11. do 30.11.2006.godine (kontrolni broj 387835) od 11.12.2006.godine i 01.12. do

31.12.2006.godine (kontrolni broj 738680) od 10.01.2007.godine u kojima je prikazao ulazni PDV u iznosu od 1.065.670,00 KM, izlazni PDV u iznosu od 1.006.361,00 KM, te obavezu za PDV u iznosu od – 59.309,00 KM što predstavlja pretplatu - kredit, a u isto vrijeme, konkretno u periodu od 13.04. do 31.07.2006. godine nije evidentirao nabavku robe po 44 ulazne fakture od dobavljača „Čago komerc“ d.o.o Zenica i prodaju iste - realizaciju u svojim poslovnim knjigama što je suprotno odredbama člana 39 i 56. Zakona o PDV-u (Sl.glasnik BiH, broj: 9/05 i 35/05) i člana 120. Pravilnika o primjeni Zakona o PDV-u (Sl.glasnik BiH, broj: 93/05,60/06 i 35/08), pa je prilikom vršenja kontrole od strane UINO dana 22.05.2007. godine utvrđeno da porezni obveznik nije evidentirao u poslovnim knjigama 44 ulazne fakture od dobavljača „Čago komerc“ d.o.o. Zenica, i to:

broj: 8978 od 13.04.2006. godine u iznosu od 83.309,50 KM,
broj: 9155 od 15.04.2006. godine u iznosu od 111.065,58 KM,
broj: 9301 od 18.04.2006. godine u iznosu od 73.873,86 KM,
broj: 9422 od 20.04.2006. godine u iznosu od 100.882,37 KM,
broj: 9620 od 24.04.2006. godine u iznosu od 86.041,21 KM,
broj: 9840 od 27.04.2006. godine u iznosu od 118.488,43 KM,
broj: 10081 od 03.05.2006. godine u iznosu od 148.853,54 KM,
broj: 10196 od 04.05.2006. godine u iznosu od 71.248,55 KM,
broj: 10432 od 08.05.2006. godine u iznosu od 121.822,42 KM,
broj: 10660 od 11.05.2006. godine u iznosu od 129.372,57 KM,
broj: 10874 od 13.05.2006. godine u iznosu od 96.446,55 KM,
broj: 10962 od 16.05.2006. godine u iznosu od 88.476,34 KM,
broj: 11128 od 18.05.2006. godine u iznosu od 100.321,65 KM,
broj: 11287 od 20.05.2006. godine u iznosu od 59.912,42 KM,
broj: 11432 od 23.05.2006. godine u iznosu od 80.716,36 KM,
broj: 11535 od 24.05.2006. godine u iznosu od 52.221,04 KM,
broj: 11595 od 25.05.2006. godine u iznosu od 48.387,37 KM,
broj: 11742 od 27.05.2006. godine u iznosu od 66.336,06 KM,
broj: 11807 od 29.05.2006. godine u iznosu od 122.492,10 KM,
broj: 11869 od 30.05.2006. godine u iznosu od 60.064,64 KM,
broj: 11957 od 31.05.2006. godine u iznosu od 50.772,50 KM,
broj: 12216 od 03.06.2006. godine u iznosu od 76.772,36 KM,
broj: 12327 od 06.06.2006. godine u iznosu od 30.655,16 KM,
broj: 12432 od 07.06.2006. godine u iznosu od 37.551,56 KM,
broj: 12873 od 13.06.2006. godine u iznosu od 40.330,08 KM,
broj: 13172 od 17.06.2006. godine u iznosu od 90.708,11 KM,
broj: 13312 od 20.06.2006. godine u iznosu od 57.175,30 KM,
broj: 13358 od 21.06.2006. godine u iznosu od 54.264,35 KM,
broj: 13779 od 26.06.2006.godine u iznosu od 57.004,07 KM,

broj: 13863 od 28.06.2006. godine u iznosu od 20.647,89 KM,
broj: 14621 od 10.07.2006. godine u iznosu od 97.536,35 KM,
broj: 14766 od 11.07.2006. godine u iznosu od 100.242,68 KM,
broj: 14862 od 13.07.2006. godine u iznosu od 59.140,05 KM,
broj: 15159 od 18.07.2006. godine u iznosu od 12.750,98 KM,
broj: 15249 od 18.07.2006. godine u iznosu od 109.045,30 KM,
broj: 15305 od 20.07.2006. godine u iznosu od 79.144,30 KM,
broj: 15387 od 21.07.2006. godine u iznosu od 28.005,76 KM,
broj: 15508 od 24.07.2006. godine u iznosu od 84.637,62 KM,
broj: 15589 od 25.07.2006. godine u iznosu od 88.938,74 KM,
broj: 15659 od 26.07.2006. godine u iznosu od 77.765,23 KM,
broj: 15716 od 27.07.2006. godine u iznosu od 43.158,27 KM,
broj: 15788 od 28.07.2006. godine u iznosu od 70.310,20 KM,
broj: 15789 od 28.07.2006. godine u iznosu od 114.875,91 KM i
broj: 15905 od 31.07.2006. godine u iznosu od 140.862,51 KM,

što predstavlja ukupan iznos od 3.442.627,75 KM sa PDV-om, niti realizaciju - prodaju navedene robe čija maloprodajna vrijednost iznosi 4.005.668,00 KM, što je utvrđeno u skladu sa članom 20.stav 8. Zakona o PDV-u pošto se radi o duhanskim prerađevinama - cigaretama i njihove maloprodajne cijene obveznik je dužan prijaviti UIO kako je propisano članom 23.stav 5. Zakona o akcizama (Sl.glasnik BiH, broj: 62/04) na koje iznose je bio dužan prikazati ulazni i izlazni PDV, **te obavezu za PDV u iznosu od 134.712,00 KM** (izlazni PDV 1.700.598,00 KM – ulazni PDV 1.565.885,00 KM=134.712,00 KM) koji iznos je umanjen za 43.671,00KM, iznos PDV obračunatog na odobreni rabat od 256.891,00 KM koji je poreski obveznik odobravao kupcima koji su PDV obveznici na koji način je utajio PDV nabavljajući i prodavajući robu nevedeći pri tome u potpunosti knjigovodstvene evidencije o ostvarenom prometu, neobračunavajući i neprijavljujući obaveze po osnovu PDV-a, na koji način je oštetio budžet BiH za iznos od **91.168,00 KM**.

2. U periodu od 01.01. do 30.04.2007.godine, izvršio nabavku robe u iznosu od 1.519.921,00 KM bez PDV-a na koju je platio ulazni PDV u iznosu od 257.617,00 KM i kao poreski obveznik u skladu sa članom 12. i 13. Zakona o porezu na dodatu vrijednost – PDV (Sl.glasnik BiH br. 9/05 i 35/05) i članom 57. Zakona o postupku indirektnog oporezivanja (Sl.glasnik BiH, broj: 89/05) predao UIO BiH mjesečne PDV prijave i to za period: 01.01. do 31.01.2007. godine (kontrolni broj 77862), od 10.02.2007.godine 01.02. do 28.02.2007. godine (kontrolni broj 435872), od 10.03.2007.godine 01.03. do 31.03.2007. godine (kontrolni broj 109301), od 10.04.2007. godine i 01.04. do 30.04.2007. godine (kontrolni broj

939027) od 10.05.2007.godine u kojima je prikazao ulazni PDV u iznosu od 257.617,00 KM, izlazni PDV u iznosu od 246.779,00 KM, te obavezu za PDV u iznosu od – 10.838,00 KM što predstavlja pretplatu - kredit, a u isto vrijeme, a bio je dužan u PDV prijavama prikazati ulazni i izlazni PDV, **te obavezu za PDV u iznosu od 18,809,00 KM** (ulazni PDV 257.617,00 KM – izlazni PDV 276.426,00 KM=18.809,00 KM), odnosno, a pošto se radi o duhanskim prerađevinama - cigaretama poreska osnovica je vrijednost sa markice u skladu sa članom 20.stav 8. Zakona o PDV-u na koji način je utajio PDV nabavljajući i prodavajući robu ne vodeći pri tome u potpunosti knjigovodstvene evidencije o ostvarenom prometu, ne obračunavajući i neprijavljujući obaveze po osnovu PDV-a, takođe je zbog netačnog i lažnog prikazivanja poreznih obaveza u mjesečnim PDV prijavama tokom 2006 i 2007. godine - pretplata/kredit u iznosu od 70.147,00 KM, ne obilježavajući u polju 80 PDV prijave da želi povrat PDV-a, ostvario pravo na povrat PDV-a za koji nije bilo zakonskog osnova, pa je UIO u aprilu 2007.godine, po službenoj dužnosti, izvršila povrat PDV-a u iznosu od **50.255,00 KM** što je regulisano članom 14. Zakona o postupku indirektnog oporezivanja, tako da je na naprijed navedeni način oštetio budžet u 2007.godini za iznos od **69,064,00 KM**, a navedeni iznos umanjen za uplaćen iznos PPP od **55.737 KM**, iznos koji je poreski obveznik platio za porez na promet proizvoda u 2005.godini, a od strane UIO taj iznos je je priznat kao poreski kredit poreza na dodanu vrijednost., predstavlja obavezu pravnog lica Kiwi d.o.o Bugojno sa danom 30.04.2007.godine.

II

PRAVNA OSOBA „KIWI“ d.o.o. BUGOJNO, zastupano po advokatu Hadžić Ragibu

Odgovorna je

Što je:

3. Kao pravna osoba raspolagala protivpravno ostvarenom imovinskom koristi, koju je u ime, za račun i u korist istog ostvario osumnjičeni Kovačević Jasmir, kao direktor i odgovorna osoba „Kiwi“ d.o.o. Bugojno, a u iznosu i na način opisan pod tačkom 1. i 2. optužnice.

Dakle da su:

Optuženi Kovačević Jasmir, izbjegao plaćanje davanja propisanih poreznim zakonodavstvom BiH i to pod tačkom 1. optužnice, poreza na dodatu vrijednost u 2006. godini u iznosu od **91.168,00 KM** i pod tačkom 2. optužnice poreza na dodatu vrijednost u 2007. godini u iznosu od **69,064,00 KM** što predstavlja **ukupan iznos od 160. 232KM**, umanjen za uplaćen iznos PPP od **55.737 KM (160.232KM-55.737 KM = 104,495KM)** iznos koji je poreski obveznik platio za porez na promet proizvoda u 2005. godini, a od strane UIO taj iznos je priznat kao poreski kredit poreza na dodanu vrijednost, te ne dajući zahtjevanje podatke o svojim stečenim oporezivim prihodima i o drugim činjenicama koje su od uticaja na utvrđivanje iznosa ovakvih obaveza, a iznos obaveze čije se plaćanje izbjegava pod tačkom 1. i pod tačkom 2. optužnice prelazi iznos od 50.000,00 KM,

Pravna osoba „Kiwi“ d.o.o. Bugojno, pod tačkom 3 optužnice, protupravno raspolagala ostvarenom imovinskom koristi koju je u ime, za račun i u korist iste, ostvario optuženi Kovačević Jasmir kao direktor i odgovorna osoba u ovoj pravnoj osobi, a u iznosu naprijed navedenom.

Čime su:

Optuženi Kovačević Jasmir, pod tačkom 1. i 2. optužnice, počinio produženo krivično djelo porezne utaje iz člana 210. stav 2. u vezi sa stavom 1. KZ BiH i u vezi sa članom 54. KZ-a BiH,

Optužena pravna osoba „Kiwi“ d.o.o. Bugojno, pod tačkom 3. optužnice, počinila produženo krivično djelo porezne utaje iz čl. 210. st. 2. u vezi st. 1. KZ BiH, u vezi sa čl. 54. KZ BiH,

Pa ih Sud, na osnovu gore navedenih članova, uz primjenu odredaba članova 39., 41., 42., 46., 47. i 48., 49., 50 KZ BiH,

Optuženog Kovačević Jasmira,

OSUĐUJE

NA KAZNU ZATVORA U TRAJANJU OD 1 (JEDNE) GODINE

Optuženoj pravnoj osobi „Kiwi“ d.o.o Bugojno, zastupanoj po advokatu Hadžić Ragibu, izriče

NOVČANU KAZNU

U iznosu od 20.000,00 KM (dvadesethiljadakonvertibilnih maraka)

Koju novčanu kaznu je optuženo pravno lice "Kiwi" d.o.o.Bugojno, dužno platiti u roku od 6 (šest) mjeseci od dana pravosnažnosti presude, u 6 (šest) jednakih rata.

Na osnovu člana 110. i 111. KZ BiH, od optuženog Kovačević Jasmira oduzima se imovinska korist u ukupnom iznosu od 104.495 KM, koja odgovara visini utajenog poreza.

Na osnovu člana 188. stav 1. ZKP BiH u vezi sa članom 186. stav 2. ZKP BiH, optuženi Kovačević Jasmir obavezuje se na plaćanje troškova krivičnog postupka, čiji će iznos Sud utvrditi posebnim rješenjem po pribavljanju potrebnih podataka.

O b r a z l o ž e n j e

Optužnicom broj: KT-309/07 od 15.12.2008. godine, koja je od strane ovog Suda potvrđena dana 26.12.2008. godine, Tužiteljstvo Bosne i Hercegovine je optužilo Kovačević Jasmira i pravno lice „Kiwi“ da su počinili krivično djelo porezne utaje iz člana 210. stav 3. u vezi sa stavom 1. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine BiH (u daljem tekstu: KZ BiH) i u vezi sa članom 54. KZ-a BiH, u vrijeme i na način opisan u izreci pomenute optužnice.

Na ročištu za izjašnjenje o krivnji, održanom dana 23.02.2009.godine optuženi Kovačević Jasmir i zastupnik pravnog lica Kiwi d.o.o. Bugojno, su se izjasnili da nisu kriv za djelo koje im se stavlja na teret, u prisustvu tužioca i branioca optuženog.

Na ročištu za glavni pretres, dana 13.04.2009. godine prilikom otvaranja zasjedanja i objavljivanja predmeta glavnog pretresa u uvodnoj riječi tužilac je iznio tvrdnju kako su optuženi i pravno lice „Kiwi“ d.o.o u vrijeme i na način opisano u činjeničnom supstratu optužnice počinili produženo krivično djelo porezne utaje 210. stav 3. u vezi sa članom 54. KZ BiH. Tužilac se u uvodnom izlaganju osvrnuo

na dokaze koje planira izvesti na glavnom pretresu, navodeći kako će na osnovu materijalnih dokaza predloženih u optužnici, saslušanjem svjedoka i vještaka finansijske struke dokazati da su optuženi počinili krivično djelo koje im se stavlja na teret.

Smatrajući da je u toku provedenog postupka dokazalo krivicu optuženih, Tužilaštvo je u završnoj riječi predložilo Sudu da optuženog Kovačević Jasmira ogласi krivim za počinjeno krivično djelo porezne utaje 210. stav 3. u vezi sa članom 54. KZ BiH i odmjeri kaznu u skladu sa zakonom, te da mu pored glavne kazne izrekne sporednu kaznu u iznosu od 30.000,00KM, pored toga kako je u ovom postupku optužena i pravna osoba Kiwi, Tužilaštvo predlaže da se i ona ogласi krivom i da se primjene odredbe o odgovornosti pravnih osoba, shodno tome da se za pravnu osobu izrekne odgoovarajuća novčana kazna u iznosu od 50 000,00 KM. Nadalje shodno odredbama člana 110. i 111. KZ BIH, budući da niko ne može zadržati protupravno stečenu imovinsku korist predlaže da optuženi plati iznos utajenog poreza u ukupnom iznosu od 295.200,00KM i da optuženi nadoknadi troškove krivičnog postupka, koje Sud utvrdi, te naglašava da je u ovom postupku Tužilaštvo imalo troškove u iznosu od 2000,00KM.

Branilac optuženog Kovačević Jasmira, advokat Almin Dautbegović iznio je uvodnu riječ u kojoj je naveo da odbrana čini nespornim postojanje 44 neevidentirane fakture, koje nisu prošle knjigovodstvenu obradu iz tačke 1. optužnice. Dok u pogledu tačke 2. optužnice, prema kojoj optuženi nije tražio iznos vraćenog PDV-a, odbrana osporava da greškom vraćeni PDV ne može dovesti do umišljaja i počinjenja krivičnog djela poreske utaje. U vezi tačke 2. optužnice, prema odbrani osim robe koja se nalazila u magacinu postojala je i druga roba koja je bila na kamionima, upućena dobavljačima, o čemu oni koji su vodili kontrolu i zapisnik nisu vodili računa. Odbrana je navela da planira u toku glavnog pretresa dokazati da ova količina robe nije nedostajala, istina ona je nedostajala u magacinu, ali nije nedostajala u preduzeću, jer se nalazila na kamionima upućena dobavljačima. U završnoj riječi odbrana optuženih dovodi u pitanje pravnu kvalifikaciju djela, te osporava tvrdnju tužilaštva da je neplaćeni porez ustvari utajeni porez. Odbrana nadalje ukazuje Sudu na čitav niz olokšavajućih okolnosti na strani optuženog, da je optuženi mlad čovjek, neosuđivan, oženjen, otac maloljetnog djeteta, da izdržava majku, te naglašava njegovo nastojanje u toku istrage na plaćanju poreza. Odbrana predlaže oslobađajuću presudu, a ukoliko sud ipak utvrdi da neplaćeni porez pretstavlja utaju poreza, predlaže uvjetnu osudu za svoga branjenika.

Zastupnik pravnog lica "Kiwi" d.o.o. Bugojno se u potpunosti pridružuje svemu što je rekao branilac optuženog Kovačević Jasmira, a u pogledu odbrane svoga

branjenika, pravnog lica Kiwi d.o.o. ističe da nije jasan navod optužnice koji se odnosi na raspolganje protivpravnom imovinskom koristi, te navodi da će dokazati da nikakavog nedopuštenog raspolaganja nije bilo.

Branilac optuženog Kovačevića je tokom iznošenja završne riječi ponovio procesni prigovor, iznesen ranije u toku glavnog pretresa, na način saslušanja optuženog Kovačević Jasmira u toku istrage. Prema navodima odbrane, koje Tužilaštvo BiH osporava, u toku istrage Tužilaštvo nije obavjestilo osumnjičenog koje mu se krivično djelo stavlja na teret, te je na taj način povrijedilo pravo na pravično suđenje optuženog. Branilac se takođe osvrnuo i na nalaz vještaka finansijske struke odbrane, naglašavajući da je isti u toku svoga izlaganja ukazao na netačne ulazne podatke u nalazu vještaka Tužilaštva i na tri pogreške koje su učinjene u izradi nalaza, te na izjave svjedoka odbrane, vozač uposlenc u pravnom licu „Kiwi“ d.o.o. Bugojno, koji su potvrdili da su na dan vršenja finansijske kontrole bila na terenu sa robom, koja je prema izvještaju kontrole predstavlja manjak za preduzeće na taj dan.

U toku dokaznog postupka, kao dokazi Tužilaštva BiH, saslušani su svjedoci: vještak finansijske struke Dr. Šabić Dževad, Vuković Nada - inspektor UIO RC Mostar – sektor poreza, Suljkanović Ishak - , istražni inspektor UIO RC Tuzla, Suljić Safet - istražni inspektor UIO RC Tuzla, Karadža Dika - knjigovođa, i Đukić Mirko - inspektor UIO RC Mostar –sektor poreza.

Tokom glavnog pretresa, tužilac je prezentirao i sljedeće materijalne dokaze: **T-1.** Nalaz i mišljenje stalnog sudskog vještaka finansijske struke prof. dr Dževad Šabić od 10.10.2008. godine; **T-2.** Rješenje o upisu u sudski registar broj: U/I-34/05 od 24.01.2005.godine i Rješenje o upisu u sudski registar broj:051-0-Reg-07-002079 od 17.10.2007. godine kako je navedeno u dopisu Općinskog suda Travnik broj:051-0-Rr-08-000962 od 20.11.2008. godine (ovjerena fco); **T-3.** Zapisnik o kontroli UIO -RC Mostar broj:04/5-2/III-17-D-530-177-2/07 od 26.07.2007.godine i Rješenje UIO broj:04/5-2/III-17-D-530-177-3/07 od 13.08.2007. godine (ovjerena fco); **T-4.** Izvještaj o izvršenom krivičnom djelu i izvršiocu, UIO-RC Tuzla broj: 05/5-3 Broj KU: II-15/07 od 22.06.2007. godine; **T-5.** Dopuna Izvještaja o izvršenom krivičnom djelu i izvršiocu, UIO-RC Tuzla broj: 05/5-3 Broj KU: II-15/07 od 22.06.2007. godine.; broj: 05/5-3 Br. KU: II-15-1/07 od 17.06.2008. godine; **T-5.1.** Naredba Suda BiH broj X-KRN-07-322 od 05.01.2007. godine; **T-5.2.** Zapisnik o privremenom oduzimanju predmeta-dokumentacije broj: D-521/07 od 15.01.2007. i Potvrda o privremenom oduzimanju dokumentacije broj: D-521/07-1 od 15.01.2007. sa dokumentacijom u prilogu navedenom po specifikaciji broj 01-01/07 od 15.01.2007. godine, kako slijedi u prilogima

T-5.2.1.1. (registrator), sadrži izvode banaka kako slijedi:

- Vakufska banka - Bugojno od br. 01-64 za 2006. godinu
- Vakufska banka - Bugojno od br. 01 za 2007. godinu
- ABS banka – Bugojno od br. 01-83 za 2006. godinu
- ABS banka – Bugojno od br. 01. za 2007. godinu
- Zagrebačka banka – Bugojno od br. 01-32 za 2006. godinu
- Union banka – Bugojno od br. 01-10 za 2006. godinu
- HVB-CPB – Bugojno od br. 01-80 za 2006. godinu

T-5.2.1.2. (registrator), sadrži izvode banka kako slijedi:

- HVB-CPB – Bugojno od br. 81-146 za 2006. godinu
- HVB-CPB – Bugojno od br. 01-04 za 2007. godinu
- Hypo Alpe Adria- Bugojno od br. 01-130 za 2006. godinu
- Hypo Alpe Adria – Bugojno od br. 01 (EUR) za 2007. godinu
- Devizni izvodi od broja 01-74 za 2006. godinu

T-5.2.2.1. (registrator), sadrži stavke 1-73 Specifikacije iz partije II-Ulazni računi „Čago Komerc“ Zenica; (u registratoru se također nalazi dokumentacija-stavke 1-70 po Potvrdi o dobrovoljnoj predaji dokumentacije (T-5.7), UIO RC Tuzla, broj 05-5-3/II-18-110-20 od 09.06.2008. godinc)

T-5.2.2.2. (registrator), sadrži stavke 74-174 Specifikacije iz partije II-Ulazni računi „Čago Komerc“ Zenica; (u registratoru se također nalazi dokumentacija-stavke 71-192 po Potvrdi o dobrovoljnoj predaji dokumentacije (T-5.7), UIO RC Tuzla, broj 05-5-3/II-18-110-20 od 09.06.2008. godine)

T-5.2.2.3. (registrator), sadrži stavke 175-199 Specifikacije iz partije II-Ulazni računi „Čago Komerc“ Zenica; (u registratoru se također nalazi dokumentacija-stavke 193-222 po Potvrdi o dobrovoljnoj predaji dokumentacije (T-5.7), UIO RC Tuzla, broj 05-5-3/II-18-110-20 od 09.06.2008. godine); partija III Specifikacije – Blagajnički izvještaji KM blagajna broj 01 za 2007. godinu; partija IV Specifikacije – Blagajnički izvještaji EUR 1A za 2007. godinu; partija VII Specifikacije – Ugovori o radu 5 (pet) radnika; partija VIII Specifikacije – Ugovor o zakupu, PJ broj 2 i PJ broj 4; partija IX Specifikacije – Bruto bilans; partija X Specifikacije – Analitičke kartice (Čago Komerc, K-131, K-132, K-137, K-331);

Vezano za dokaze-registratore T-5.2.2.1, T-5.2.2.2, T-5.2.2.3: dokumentacija iz partije Specifikacije „Kalkulacije i prijemni listovi 'Čago Komerc'“, zatim partije V Specifikacije-Prijemni listovi od 1 do 81 za 2006. godinu, zatim Partije VI Specifikacije-Kalkulacije od 1 do 135 za 2006. godinu i Kalkulacije od 1 do 8 za 2007. godinu se nalazi u navedena tri registratora (**T-5.2.2.1, T-5.2.2.2, T-5.2.2.3**) priložena uz odgovarajuće fakture, a ne zasebno; **T-5.2.2.4.** (registrator) sadrži dokumentaciju iz partije III Specifikacije – Blagajnički izvještaji KM blagajna od 01 do 31. za 2006. godinu; **T-5.2.2.5.** (registrator) dokumentaciju iz partije III Specifikacije – Blagajnički izvještaji KM blagajna od 32 do 83. za 2006. godinu; **T-5.2.2.6.** (registrator) dokumentaciju iz partije IV Specifikacije – Blagajnički izvještaji EUR od 1A do 73A za 2006. godinu; **T-5.3.** Izvod otvorenih stavki od

31.12.2006. ovjeren od strane društva „Čago Komerc“ d.o.o. Zenica (oduzet po Potvrdi o privremenom oduzimanju predmeta broj 05/5-3/II Broj: 18-120-15/07 od 02.02.2007. godine, UIO, RC Tuzla, stavka br. 7); **T-5.4.** Analitička kartica za kupca „KIWI“ d.o.o. Bugojno iz poslovnih knjiga društva „Čago Komerc“ d.o.o. Zenica (oduzeta po Potvrdi o privremenom oduzimanju predmeta broj 05/5-3/II Broj: 18-120-15/07 od 02.02.2007. godine, UIO, RC Tuzla, stavka br. 7); **T-5.5.** (postao dokaz T-2); **T-5.6.** Zapisnik o saslušanju osumnjičenog broj: 05/5-3/II-18-134-27/07 od 01.06.2007. godine, UIO, RC Tuzla; također Zapisnik o ispitivanju osumnjičenog Kovačević Jasmira, Tužilaštvo BiH, broj KT-309/07 od 04.06.2008. godine, kao i Zapisnik Tužilaštava broj br. KT-309/07 od 04.06.2008. godine o ispitivanju osumnjičene pravne osobe „KIWI“ d.o.o. Bugojno; **T-5.7.** Zapisnik o dobrovoljnoj predaji dokumentacije broj: 05/5-3/II-18-110-20-1/08 od 09.06.2008. godine i Potvrda o dobrovoljnoj predaji dokumentacije broj 05/5-3/II-18-110-20 od 09.06.2008. godine sa prilogom dokumentacija po Potvrdi (stavke 1-222 se nalaze u dokazima-registratorima T.5.2.2.1 (1-70), T.5.2.2.2. (71-192), T-5.2.2.3 (193-222), kao što je ranije navedeno); **T-5.7.1.** Knjiga izlaznih računa „KIF“ 01.01.2006.-11.01.2007. (stavka 223. Potvrde); **T-5.7.2.** Knjiga ulaznih računa „KUF“ 01.01.2006.-11.01.2007. (stavka 224. Potvrde); **T-5.7.3.** Finansijske kartice po bruto-bilansu za 2006. godinu (stavka 225. Potvrde); **T-5.7.4.** Popisna lista na dan 31.12.2006 (stavka 226. Potvrde); **T-5.7.5.** Specifikacija dobavljača od 01.01.-31.12.2006. (stanje na kontima 543) (stavka 227. Potvrde); **T-5.7.6.** Specifikacija kupaca od 01.01.-31.12.2006 (stanje na kontima 212) (stavka 228. Potvrde); **T-5.7.7.** Izvodi Unicredit Zagrebačke banke u EUR-ima za 2006. godinu, rb 1-3 (stavka 229. Potvrde); **T-5.7.8.** Isječak vrpce registar kase za prodajno mjesto 3-promet za cijelu 2006. godinu (stavka 230. Potvrde); **T-5.7.9.** Pregled kalkulacija za 2006. godinu (stavka 231. Potvrde); **T-5.7.10.** Pregled faktura ispostavljenih kupcima u 2006. godini (stavka 232. Potvrde); **T-5.7.11.** Izvodi Procredit banke broj 1 dva komada od 28.12.2006. godine (stavka 233. Potvrde); **T-5.7.12.** Račun-otpremnicu broj 101-479/07 sa kalkulacijom broj 8 (stavka 234. Potvrde); **T-5.7.13.** Račun-otpremnicu broj 2/2007 sa kalkulacijom broj 2 (stavka 235. Potvrde); **T-5.7.14.** Račun-otpremnicu broj 5/2007 sa kalkulacijom broj 3 (stavka 236. Potvrde); **T-5.7.15.** 3 (tri) računa BH Telecoma broj 12/06, KUF 1-3 (stavke 237-239. Potvrde); **T-5.7.16.** Račun JP RTV Bugojno broj: 17-01/07 (stavka 240. Potvrde); **T-5.7.17.** Račun-otpremnicu 1974-06-2 i račun-otpremnicu 261-06-12 od 31.12.2006.-Proming (stavke 241. i 242. Potvrde); **T-5.7.18.** Izlazni računi br. 001-004 iz januara 2007. godine (stavke 243-246. Potvrde); **T-5.7.19.** Bruto-bilans za period 01.01.2007-31.05.2007. godine (stavka 247. Potvrde); **T-5.7.20.** Analitičke kartice za period 01.1.2007-31.05.2007. godine (stavka 248. Potvrde); **T-5.7.21.1** (registrator) sadržava izlazne fakture „KIWI“ d.o.o. Bugojno za 2006. godinu od rednog broja 001-375 (stavka 249. Potvrde); **T-5.7.21.2.** (registrator) sadržava izlazne fakture „KIWI“ d.o.o. Bugojno za 2006. godinu od rednog broja 3761-429 i

za Poslovnu jedinicu 3 od rednog broja 1 do broja 121 (stavka 249. Potvrde); **T-5.7.22.** (registrator) Blagajna KM za period 01.01.2007-30.06.2007. godine (stavka 250. Potvrde); **T-5.7.23.** (registrator) Blagajna EUR za period 01.01.2007-30.06.2007. godine (stavka 251. Potvrde); **T-5.7.24.** KUF i KIF za period 09.01-31.05.2007. godine (stavka 252. Potvrde); **T-5.8.** Fakture (44 komada) firme „Čago Komerc“ d.o.o. Zenica ispostavljene na kupca „KIWI“ d.o.o. Bugojno koje nisu prikazane u poslovnim knjigama društva „KIWI“ d.o.o. Bugojno privremeno oduzete po Naredbi Suda BiH broj X-KRN-07/322 od 19.01.2007. godine od privrednog društva „Čago Komerc“ d.o.o. Zenica o čemu je sačinjen i prilaže se fco (original u predmetu KT-450/06) Zapisnik o privremenom oduzimanju dokumentacije broj: 05/5-3/II-18-141-15/07 od 02.02.2007. godine, te izdata Potvrda o privremenom oduzimanju dokumentacija broj: 05/5-3/II-18-120-15/07 od 02.02.2007. godine koja se fco prilaže (original u predmetu KT-450/06) i fco. Specifikacija dokumenata br. 6. (original u predmetu KT-450/06); **T-5.10.** Ovjerene PDV prijave iz baze podataka UIO za period januar 2006-april 2007. godine i bilans stanja za obveznika „KIWI“ d.o.o. Bugojno; **T-6.** Zapisnik UIO RC Tuzla br. 18-111-66/08 od 11.12.2008. godine o saslušanju svjedoka Karadža Dike; **T-7.** Izvod iz kaznene evidencije MUP-a HNK Mostar PU Mostar br. 02-02/5-2-12-502/08 od 24.11.2008. godine za osumnjičenog Kovačević Jasmira.

U toku dokaznog postupka, kao zajednički dokazi odbrane optuženog Kovačević Jasmira i pravnog lica „Kiwi“ d.o.o., saslušani su svjedoci: Kalbić Munib - vozač, Kalbić Mirsad - vozač, Adžemović Rusmir -vozač, Karajlić Roland – uposlenik pravnog lica Kiwi, vještak finansijske struke Starčević Refik i vještak građevinske struke Hadžijusufović Besim.

Odbrana optuženih je takođe u toku glavnog pretresa sudu prezentirala i slijedeće materijalne dokaze: **O-1** Set otpremnica Kiwi d.o.o. Bugojno; **O-2** Rješenje Uprave za indirektno oporezivanje, Regionalni centar Mostar, Odsjek za poreze, Grupa za reviziju i kontrolu, broj: 04/5-2/III-17-D-530-177-3.1/07 od 30.07.2007. godine; **O-3** Prijedlog o sklapanju sporazuma o plaćanju duga na rate, Kiwi d.o.o Bugojno i Uprava za direktno oporezivanje, Središnji ured Banja Luka, Sektor za prinudnu naplatu; **O-4** Zapisnik o uzimanju izjave (osumnjičenog), Uprava za indirektno oporezivanje, Regionalni centar, broj: 05/5-3/III-int 504/07 od 09.11.2007. godine; **O-5** Izjava Adžemović Rusmira o dugovanju prema Kovačević Jasmiru, potpisana dana 12.09.2006. godine, u Bugojnu; **O-6** Procjena vrijednosti nekretnine, stambeno poslovni objekt, vlasnik Kovačević Senada, lokacija Prozor Rama, vještak Besim Hadžijusufović, Bugojno, decembar 2007.godine; **O-7** Nalaz i mišljenje vještaka Refika Starčevića, Sarajevo, august 2009. godine;

Sud je prvenstveno pažnju posvetio procesnim prigovorima odbrane.

U odnosu na prigovor branioca optuženog Kovačević Jasmira usmjeren na povredu procesnog prava optuženog Kovačević Jasmira, da mu u toku istrage nije saopćena pravna kvalifikacija djela koje mu se stavlja na teret, te neispitivanje osumnjičenog na okolnosti iz tačke 2. optužnice, odnosno da izjava osumnjičenog u istrazi nije uzeta u skladu sa odredbama ZKP BiH, Sud je iste našao neosnovanim. U Zapisniku o saslušanju osumnjičenog broj: 05/5-3/II-18-134-27/07 od 01.06.2007. godine, UIO, RC Tuzla, Zapisniku o ispitivanju osumnjičenog Kovačević Jasmira, Tužilaštvo BiH, broj KT-309/07 od 04.06.2008. godine, kao i Zapisnik Tužilaštava BiH broj br. KT-309/07 od 04.06.2008. godine o ispitivanju osumnjičene pravne osobe „KIWI“ d.o.o. Bugojno osumnjičeni je poučen svim pravima u skladu sa članom 78. ZKP BiH. Istina jeste da se izjava osumnjičenog Kovačevića ne odnosi na tačku 2. optužnice, odnosno da je iznio svoju odbranu samo u pogledu tačke 1 optužnice, međutim, bez obzira na navedeno, odnosno na činjenicu da su navedeni zapisnici uloženi u dokazni spis, sud ističe kako sadržaji istih nije uzet u obzir prilikom ocjene dokaza, odnosno presuda nije zasnovana na uloženom zapisniku. U pogledu prigovora odbrane da je na ovaj način povređeno procesno pravo optuženog, odnosno da isti nije bio u mogućnosti adekvatno pripremiti odbranu, ovo vijeće prigovor smatra neosnovanim, jer je optuženi imao mogućnost u toku cijeloga postupka koji je trajao više od godinu dana predlagati i izvoditi dokaze kojim će pobijati navode optužbe i da iznese sve činjenice i dokaze koji mu idu u korist, te je imao mogućnost ulaganja i prethodnih prigovora na optužnicu kod sudije za prethodno saslušanje. Slijedom navedenog, istaknuti prigovor je valjalo odbiti kao neosnovan.

Nakon ocjene izvedenih dokaza optužbe i dokaza odbrane, pojedinačno i u međusobnoj vezi, Sud je odlučio kao u izreci ove presude iz sljedećih razloga:

U odnosu na optužnicu Tužilaštva BiH kojom se optuženi terete za izvršenje krivičnog djela porezene utaje iz člana 210. stav 3 KZ BiH, sud je izvršio određena prilagođavanja i manje korekcije, koje su rezultat činjeničnog stanja kakvo je sud utvrdio. Valja napomenuti kako izmjene međutim nisu takve prirode da bi optuženog po bilo kom osnovu stavile u teži položaj od onog kojeg je imao po samoj optužnici. Naime prilagođavanje se odnosilo na preciziranje iznosa neplaćenog PDV-a za 2006.godinu i prvi kvartal 2007.godine.

Prvo prilagođavanje se odnosilo na prihvatanje novčanog iznosa neplaćenog PDV-a za 2006.godinu iz nalaza vještaka odbrane Refika Starčevića, u pogledu tačke 1. optužnice Sud je prihvatio iznos od 91.168,00KM umjesto iznosa od 134.712,00KM, kako je navedeno u optužnom aktu.

U tački 2.optužnice Sud je prihvatio novčani iznos neplaćenog poreza na dodatnu vrijednost za prvi kvartal 2007.godine u iznosu od 18.809,00KM, također podatak iz nalaza vještaka odbrane Refika Starčevića, umjesto iznosa iz optužnice od 110,223 KM, te je u činjenični opis dodao iznos priznatog kredita od strane UIO za 2005.godine u iznosu od 55.737 KM. Sve naprijed navedeno doprinijelo je da poreska obaveza optuženog Kovačević Jasmira bude manja od one navedne u optužnom aktu.

Nakon izvršenih naprijed navedenih prilagođavanja ukupni iznos utajenog poreza od strane optuženog Kovačević Jasmira iznosi 104.495,00KM, što prelazi iznos obaveze čije se plaćanje izbjegava od 50.000KM, a ne 200 000KM kako je to tvrdilo Tužilaštvo BiH optužnim aktom. Naprijed navedeno utvrđeno činjenično stanje upućuje da su optuženi i pravno lice KIWI doo Bugojno pod tačkom 1,2, 3 optužnice, počinili produženo krivično djelo porezne utaje iz člana 210. stav 2. u vezi stavom 1. KZ BiH u vezi sa članom 54. KZ BiH.

Optuženom Kovačević Jasmiru je izbjegao plaćanje davanja propisanih poreznim zakonodavstvom BiH i to pod tačkom 1. optužnice, poreza na dodatu vrijednost u 2006. godini u iznosu od **91.168,00 KM**, postupajući suprotno odredbama člana 39., 56. Zakona o porezu na dodatnu vrijednost (Sl.glasnik BiH,broj:9/05 i 35/05) i člana 120. Pravilnika o primjeni Zakona o PDV-u (Sl.glasnik BiH, broj: 93/05,60/06 i 35/08) i pod tačkom 2. optužnice poreza na dodatu vrijednost u 2007. godini u iznosu od **69,064,00KM** (18.809,00KM + 50.255,00KM), također postupajući suprotno odredbi člana 39., 56. Zakona o PDV-u i pravilnika o primjeni Zakona o PDV-u što predstavlja **ukupan iznos od 160,232,00 KM**, umanjen za iznos **od 55.737 KM** na ime priznatog poreskog kredita iz 2005.godine, što predstavlja iznos utajenog poreza od (160, 232,00 – 55.737 KM = **104, 495KM**) ne dajući zahtjevane podatke o svojim stečenim oporezivim prihodima i o drugim činjenicama koje su od uticaja na utvrđivanje iznosa ovakvih obaveza , a iznos obaveze čije se plaćanje izbjegava pod tačkom 1 i pod tačkom 2. optužnice prelazi iznos od 50.000,00 KM, a pravna osoba „Kiwi“ d.o.o. Bugojno pod tačkom 3 optužnice, je protupravno raspolagala ostvarenom imovinskom koristi koju je u ime, za račun i u korist iste, ostvario osumnjičeni Kovačević Jasmir kao direktor i odgovorna osoba u ovoj pravnoj osobi, a u iznosu naprijed navedenom, što predstavlja krivično djelo iz člana 210. stav 2. u vezi sa članom 54. KZ BiH.

Relevantno pravo

Član 210. KZ BiH: „...*(1) Ko izbjegne plaćanje davanja propisanih poreznim zakonodavstvom Bosne i Hercegovine ili doprinosa socijalnog osiguranja, ne dajući zahtjevane podatke ili dajući lažne podatke o svojim stečenim oporezivim prihodima ili o drugim činjenicama koje su od uticaja na utvrđivanje iznosa ovakvih obaveza, a iznos obaveze čije se plaćanje izbjegava prelazi iznos od 10.000 KM, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.*
(2) Ko učini krivično djelo iz stava 1. ovog člana, a iznos obaveze čije se plaćanje izbjegava prelazi 50.000 KM, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.
(3) Ko učini krivično djelo iz stava 1. Ovog člana, a iznos obaveze čije se plaćanje izbjegava prelazi 200.000 KM, kaznit će se kaznom zatvora najmanje tri godine...“

Član 20. Zakona o PDV-u „...*Poreska osnovica (u daljnjem tekstu : osnovica) prometa dobara i usluga jeste oporezivi iznos naknade (u novcu, stvarima ili uslugama) koju obveznik primi ili treba da primi za isporučena dobra ili pružene usluge, uključujući subvencije koje su neposredno povezane sa cijenom tih dobara ili usluga, u koju nije uključen PDV, ako ovim zakonom nije drukčije propisano. priznaje kao poreski kredit. Svaki poreski kredit, koji se ne iskoristi nakon perioda od šest mjeseci, vraća se...“*

Član 39. Stav 1. Zakona o PDV-u navodi “... *Obveznici su dužni svoju PDV obavezu obračunatu za određeni poreski period navesti u mjesečnoj PDV prijavi...“*

Član 56. Zakona o PDV-u navodi „...*Svaki obveznik obavezan je voditi knjige s dovoljno podataka koji će omogućiti urednu primjenu PDV-a, uključujući i obračunavanje obaveze PDV-a za svaki period PDV-a i inspekciju od strane UIO. Navedene knjige vode se u skladu s propisima o računovodstvu. Dobavljač dobara, odnosno davalac usluga dužan je čuvati kopije svih faktura, knjižnih obavještenja i izvoda o plaćanju...“*

Član 52. Zakona o PDV-u navodi „...*Ako je iznos ulaznog poreza u poreskom periodu veći od iznosa izlazne poreske obaveze za isti period, obveznik ima pravo na povrat razlike. Ako obveznik odluči da mu se ne izvrši povrat razlike iz stava 1. ovog člana, ta razlika se...“*

Prema odredbama člana 23. stav 1. i 5. Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini

(“Službeni glasnik BiH” broj 62/04 i 48/05) duhanske preradevine u prometu u BiH moraju biti označene poreznim markicama i maloprodajne cijene duhanskih preradevina porezni obveznik mora da prijavi Upravi prije njihovog stavljanja u promet.

Prema Instrukciji o načinu obračuna PDV-a na duhanski preradevine, broj 17-604/06, od dana 26.01.2006.godine (u daljem tekstu:instrukcija) se navodi:

Član 2. stav 2. Instrukcije navodi: “... Prema Odredbama člana 13. Pravilnika o poreznim markicama za duhanske preradevine i kontrolnim markicama za alkoholna pića i vina (“Službeni glasnik BiH” broj 18/05, 38/05 i 74/05) proizvođači i uvoznici duhanskih preradevina uz zahtjev za izdavanje poreznih markica dužni su dostaviti kalkulaciju maloprodajnih cijena koje će biti istaknute na markici. Maloprodajna cijena istaknuta na markici je tržišna cijena (naknada za promet dobara) po kojoj se vrši prodaja duhanskih preradevina krajnjim potrošačima.

Član 2. stav 3. Instrukcije navodi: “...Prema odredbama člana 20. stav 8. Zakona o porezu na dodatu vrijednost (“Službeni glasnik BiH” broj 9/05 i 35/05) propisano je slijedeće: Ako je naknada za promet dobara manja od tržišne vrijednosti ili ako je promet izvršen bez naknade, porezna osnovica je tržišna vrijednost dobara, u momentu njihovog prometa, bez PDV-a...”

Prema članu 4. Instrukcije: “...Porezna osnovica prometa svih dobara uključujući i duhanske preradevine, u sistemu poreza na dodatu vrijednost je oporezivi iznos naknade koju obveznik primi ili treba da primi za isporučena dobra, u skladu sa članom 20. stav 1. Zakona o porezu na dodatu vrijednost. U osnovicu se ne uračunavaju popusti ili druga umanjenja cijene koji se primaocu dobara odobravaju na poreznoj fakturi najkasnije u momentu izvršenja prometa, prema članu 20. stav 10. tačka 1. Zakona.

Specifičnost utvrđivanja porezne osnovice u prometu duhanskih preradevina ogleda se u tome što je maloprodajna cijena unaprijed poznata, jer je porezni obveznik (proizvođač ili uvoznik duhanskih preradevina) dužan prijaviti prije njihovog stavljanja u promet, u skladu sa članom 23. stav 5. Zakona o akcizama u BiH. U skladu sa prednjim porezna osnovica u prometu duhanskih preradevina krajnjim potrošačima je maloprodajna vrijednost naznačena na poreznoj markici. Krajni potrošač u sistemu poreza na dodatu vrijednost je svako lice koje ne može

ostvariti pravo na odbitak ulaznog PDV, odnosno lice koje nije registrovani PDV obveznik ili obavlja djelatnost koja je oslobođena obaveze plaćanja PDV...”

Član 5. Instrukcije : “...Porezna osnovica u prometu duhanskih prerađevina između registrovanih PDV obveznika utvrđuje se u skladu sa općim principom. To je naknada koju prodavac primi ili treba da primi za isporučene duhanske prerađevine, a praktično se utvrđuje kao maloprodajna vrijednost umanjena za unaprijed odobreni popust u cijeni (rabat). Član 6. Porezna osnovica u prometu duhanskih prerađevina od registrovanog PDV obveznika prema krajnjem potrošaču je maloprodajna vrijednost cigareta naznačena na poreznoj markici. U slučaju kada se cigarete prodaju krajnjem potrošaču po cijeni koja je manja od one naznačene na poreznoj markici, porezna osnovica za obračun PDV je tržišna vrijednost cigareta, odnosno vrijednost sa porezne markice, u skladu sa članom 20. stav 8. Zakona o PDV. ...”

Radi se dakle o krivičnom djelu blanketnog karaktera, koja sadrži blanketnu dispoziciju, koja upućuje na primjenu drugih propisa. Radnja izvršenja ovog krivičnog djela postavljena je alternativno, ali u ovom konkretnom slučaju radi se o izbjegavanju plaćanja poreskih davanja, davanjem lažnih podataka u PDV mjesečnim prijavama. Konkretno optuženi Kovačević je istu počinio na način što je formalno podnosio poreznu prijavu, ali u njoj nije naveo istinite podatke, već lažne podatke, temeljem kojih će biti oslobođen plaćanja poreznih obaveza u cjelini ili djelomično. Davanje lažnih podataka prije svega odnosi se na, dobit poreznog obveznika (dobit se prikazuje manjom, odnosno rashodi većim od stvarnih).

Počinitelj kaznenog djela može biti svaka fizička osoba koja je dužna podnijeti odgovarajuće podatke o stečenim oporezivim prihodima i o drugim činjenicama koje su od utjecaja na utvrđenje poreznih obaveza, odnosno obaveza plaćanja doprinosa.

Optuženi Kovačević Jasmir je vršio kontinuirano utajivanje poreza kroz više uzastopnih godina (2006.godina i I.kvartal 2007.godine), utaja poreza u svakoj od tih godina obuhvatiti sva bitna obilježja tog krivičnog djela.

Optuženi je postupanjem suprotno odredbama blanketnih propisa Zakona o porezu na dodatnu vrijednost i Pravilniku o primjeni Zakona o PDV-u, u svojim radnjama ostvario obilježja bića krivičnog djela porezne utaje iz člana 210. stav 2. KZ BiH.

Sve naprijed navedeno ukazuje da je sistem obračuna PDV-a na cigarete specifičan. Prema Zakonu o akcizama, za duhanske prerađevine unaprijed je određena tržišna cijena i ona se reiskazuje na markici. Prema iskazima inspektora

cijena je bila poznata iz Čaginih faktura, a Čago je dio odobrenog rabata od proizvođača prenio i na sljedeće distributere.

Sud je imao u vidu i cijenio sve izvedene dokaze, ali će u ovoj presudi obrazlagati i iznositi zaključke samo o činjenicama koje su od suštinske važnosti za odluku. Sud podsjeća da član 15. ZKP BiH predviđa princip slobodne ocjene dokaza, što znači da je ocjena dokaza oslobođena formalno pravnih pravila koja bi a priori određivalo vrijednost pojedinih dokaza.

Cijeneci izvedene dokaze tužilaštva i odbrane, a naročito nalaze i mišljenje vještaka finansijske struke Dr. Šabić Dževada i Refika Starčevića, koji su neposredno saslušani pred sudom, Sud je van razumne sumnje utvrdio da je optuženi Kovačević Jasmir i počinio krivično djelo poreske utaje. Naime Sud je prihvatio nalaz i mišljenje vještaka odbrane kao relevantno, te na tako utvrđeno činjenično stanje primjenio zakon.

Nesporne činjenice:

Nesporno je da je optuženi Kovačević Jasmir osnivač i direktor pravnog lica „Kiwi“ d.o.o Bugojno, privrednog društva ovlaštenog za trgovinu, proizvodnju i usluge, te kao takav odgovoran za zakonitost poslovanja i izvršenje zakonskih i drugih obaveza pravnog lica, te je u skladu sa članom 24. Zakona o privrednim društvima ovlašten da preduzma sve radnje i obavlja sve poslove u ime i za račun društva u okviru ovlaštenja upisanih u sudski registar. Naprijed navedeno Sud je utvrdio uvidom u Rješenje o upisu u sudski registar Kantonalnog suda u Novom Travniku, broj: U/I-34/05 od 24.01.2005.godine, a isto odbrana nije učinila spornim.

Nadalje pravno lice „Kiwi“ d.o.o. Bugojno, registrovano je kao poreski obveznik, te se između ostalog bavi trgovinom na veliko i malo raznim robama, te u skladu sa članovima 12. i 13. Zakona o porezu na dodatnu vrijednost (Službeni glasnik Bosna i Hercegovina, broj 09/05) navedeno pravno lice jeste poreski obveznik, te isti u smislu ovog zakona bilo obavezno plaćati PDV-c.

Odbrana optuženih nije osporavala činjenicu da je ovo pravno lice bilo dužno plaćati PDV za vremenski period od 10.01.2010.godine do 01.04.2007.godine, te da je navedeno bio dužan učiniti optuženi Kovačević Jasmir kao odgovorna osoba.

Nadalje odbrana je također učinila nespornim postojanje 44 neproknjižene fakture, u tački 1. optužnice, odnosno da iste nisu evidentirane u poslovnim knjigama. Ono

što je prema stavu odbrane sporno jeste iznos koji je naveden u Zapisniku o kontroli, Uprave za indirektno oporezivanje- Regionalni centar Mostar, broj 04/5-2/III-17-D-530-177-2/07 od dana 26.07.2007.godine, te dalje u nalazu i mišljenju dr. Šabić Dževada, vještaka tužilaštva.

Sporne činjenice:

Odbrana je osporila visinu iznosa neplaćenog poreza za 2006.godinu i činjenicu da greškom vraćeni PDV može predstavljati poresku utaju.

Svjedoci **Nada Vuković** i **Mirko Đukić**, kao inspektori Uprave za indirektno oporezivanje - Regionalni centar Mostar, koji su sačinili navedeni Zapisnik o kontroli, su u svojim iskazima datim pred sudom izjavili da ostaju pri svom Zapisniku o kontroli od dana 26.07.2007.godine, kao i Rješenju o razrezanom porezu od dana 13.08.2007.godine, koje je postalo izvršno dana 15.08.2007.godine. Međutim prilikom svoga izlaganja svjedok Đukić Mirko je istako da je 2006.godina bila prva godina primjene Zakona o PDV-u, te da se u toj godini najbolje nisu snašli kako pravna lica i knjigovođe, tako i inspektori. Nadalje, na pitanje advokata odbrane svjedok je istakao da bi vjerovatno i danas na osnovu utvrđenih podataka u Zapisniku isto postupio, jedino što bi učinio drugačije jeste da bi se više potrudio da vidi da li je do razlike u razrezu poreza dovela greška u isporuci na prevozna sredstva. Naime prema iskazu svjedoka, optuženi Kovačević kao odgovorno lice u pravnoj osobi Kiwi.d.o.o. je prilikom vršene kontrole sugerisao inspektorima da mu se jedan dio robe koji oni tretiraju kao manjak nalazi na prevoznim sredstvima (četiri prevozna sredstva), međutim kako isti nije imao urednu dokumentaciju o izlazu robe iz magacina (dostavnice /teretne listove), tako inspektori nisu dalje ni provjeravali datu informaciju, već su navedeni manjak robe tretirali kao da je roba prodana. Također navodi da je postojao dokument koji ukazuje da se roba nalazi na kamionima, ista bi bila tretirana kao roba na zalihama. U pogledu ovog navoda svjedoka saglasne izjave dali su i svjedoci odbrane **Kalbić Munib**, **Kalbić Mirsad**, **Karajlić Roland**, vozači zaposleni u pravnom licu Kiwi.d.o.o u vremenskom periodu naznačenom u optužnici, koji navode da ih je dana 20.05.2007.godine pozvao njihov šef Kovačević Jasmir da se vrate sa robom do magacina, međutim po naknadnom pozivu Kovačevića isti su obavješteni da se ne trebaju vraćati i da nastave sa svojim aktivnostima. Svjedok Nada Vuković je u svom iskazu pred Sudom istakla da ostaje pri svome Zapisniku i rješenju, koje je i potpisala, ali je prilikom davanja odgovora istakla da se najbolje ne sjeća ovog predmeta jer je isti bio prije 2 godine.

U pogledu djelatnosti pravnog lica Kiwi d.o.o. Bugojno iz materijalne dokumentacije dostavljen Sudu proizilazi da je 2006.godine promijenilo djelatnost, u maloprodaju i veleprodaju duhanskih preradevina (proizvoda), što uopućuje da se ovo lice isključivo bavilo prodajom duhanskih proizvoda kao akcizne robe, što potvrđuje u svom iskazu i svjedok **Karadža Dika**, knjigovođa ove firme.

Stoga je Sud kao bitnu činjenicu utvrđivao visinu utajenog poreza za period od 01.01.2006.godine do 31.12.2006.godine, kao i da li je postojao manjak robe na dan 30.04.2007.godine u iznosu od preko 800.000 KM, te da li greškom vraćeni PDV može da se tretira kao utaja poreza.

U pogledu tačke jedna optužnice, te analizirajući dokaze u tom smjeru Sud je prihvatio kalkulaciju i obračun obaveze pravnog lica Kiwi d.o.o. koju je napravio vještak odbrane **Refik Starčević**. Isti je nalaz sačinio pregledajući poslovnu dokumentaciju pravnog lica Kiwi, te utvrdio da je iznos izlaza prodaje 2006.godine isti kao i kod inspekcije i vještaka tužilaštva te iznosi 10.003.523,00KM.

Nadalje, daljom analizom poslovne dokumentacije ovaj vještak je utvrdio da je rabat odobren od strane pravnog lica Kiwi d.o.o. prema drugim PDV obveznicima u sistemu PDV-a u iznosu 256.891,00KM. Vještak je utvrdio da je obračunati izlazni PDV za 2006.godine u iznosu 1.700.598,00, a ulazni PDV u iznosu od 1.565.759,00KM kao što je utvrdio i vještak tužilaštva. Međutim razlika između kalkulacije vještaka odbrane i vještaka tužilaštva u pogledu poreske obaveze pravnog lica Kiwi za 2006.godine je u utvrđenom PDV na rabat odobren PDV obveznicima 43.671KM (PDV na 256.891,00KM), i za taj iznos umanjena ukupno obračunata obaveza za 2006.godinu od 134.712,00KM (134.712,00KM - 43.671KM - 91,168,00). Prema članu 5. Instrukcije o prometu duhanskih preradevina, osnovicu za obračun PDV-a predstavlja maloprodajna vrijednost umanjena za unaprijed odobreni popust u cijeni (rabat), kada se radi o PDV obveznicima. U svome nalazu Refik Starčević je naveo da rabat koji je odobrio Čago Komerc prema pravnom licu Kiwi iznosi 481.230,00KM, a analizom poslovne dokumentacije utvrdio je da je marža za Kiwi d.o.o (iznos njegove zarade) 172.131,00, da je rabat odobren krajnjoj potrošnji u maloprodaji 52.208,00, a rabat odobren PDV obveznicima 256.891,00KM (481.230 = 172.131,00+52.208,00+256.891,00). Prema mišljenju Refika Starčevića, vještak tužilaštva uopće nije uzео u obzir rabat koji je odobren prema pravnim licima.

Prema ocjeni Suda, Tužilaštvo BiH nije van razumne sumnje dokazalo da je na dana 30.04.2007.godine postojao manjak u iznosu od 833.258,76 KM, kako se to navodi u optužnici, te primjenom principa in dubio pro reo prihvatio stav odbrane, odnosno mišljenje finansijskog vještaka Starčevića koji je u svom nalazu iznio

podatak da je izlazni PDV-e za 2006.godinu u iznosu od 276.426,00KM, dok je ulazni PDV i kod vještaka odbrane i tužilaštva i inspeksijskih organa jednak i iznosi 257.617,00KM, te je prema tako utvrđenom činjeničnom stanju obaveza za PDV za prva četiri mjeseca 2007.godine iznosila **18,809,00KM** (ulazni PDV 257.617,00 - izlazni PDV 276.426,00KM).

U pogledu tačke dva optužnice, Sud smatra da Tužilaštvo nije dokazalo van razumne sumnje postojanja manjka robe u iznosu od 833.258,76 KM, te primjenom principa in dubio pro reo prihvatio kalkulaciju vještaka odbrane Refika Starčevića koji je utvrdio izlazni PDV za prvi kvartal 2007.godine u iznosu 276.426,00, te iznos ulaznog PDV-a u iznosu od 257.617,00KM, kao što je utvrdio i vjaštak Tužilaštva. Razlika između nalaza je u iznosu izlaznog PDV-a za prvi kvartal 2007.godine, i to je razlika u iznosu od 91.424KM, što predstavlja iznos obračunatog PDV-a na nedostajuće zalihe u vrijednosti od 537.787,22KM na dan 30.04.2007.godine u magacinu pravnog lica Kiwi d.o.o. Taj iznos od 91.424 KM, poreska kontrola i vještak tužilaštva su dodali kao izlazni PDV za april 2007.godine, predpostavljajući da je nedostajuća roba prodana u maloprodaji.

Naime Sud je prihvatio tvrdnju vještaka Starčevića da kalkulacija iz navoda optužnog akta nemoguća, jer bi bilo potrebno da pravno lice Kiwi u toku 2006.godine i prvom kvartalu 2007.godine napravi prometa od oko 35 miliona KM da bi imao dodane vrijednosti koja se oprezuje u iznosu od 2 miliona i 17% na iznos od 2 miliona je taj neki iznos od 295 000KM, to je nelogično jer je prema podacima kontrolnih organa ukupnog prometa pravnog lica za taj period iznosi tri puta manje, iznosio oko 11 miliona.

Nadalje Rješenjem Uprave za indirektno oporezivanje, Regionalni centar Mostar - Odsjek za poreze – grupa za reviziju i kontrolu, broj 04/5-2/III-17-D-530-177-3.1/07 od dana 30.07.2007.godine utvrđeno je da se obvezniku indirektnih poreza "KIWI" d.o.o. Bugojno, odobravaju inventure liste akcizne robe na zalihama sa 31.12.2005.godine i priznaje se plaćeni porez na promet proizvoda sadržan u istima, koji je prikazan u inventurnim listama, u ukupnom iznosu od 55.737,00KM kao ulazni porez. Prema ovom rješenju, pravno lice ima pravo da izvrši odbitak ulaznog poreza u srazmjeri sa prometom, ali nema pravo na povrat ulaznog poreza po tom osnovu. Prema iskazu vještaka Starčevića umjesto da se ovaj iznos odbije od ulaznog PDV-a on je nepravilno iskazan u poreskoj prijavi za decembar 2006.godine, prema obračunu vještaka Tužilaštva.

U Rješenju Regionalni centar Mostar - Odsjek za poreze, Grupa za obradu poreznih prijava, broj 04/5-4/III-UP/I-17-3428/07 od dana 20.04.2007.godine se odobrava obvezniku poreza Kiwi d.o.o povrat neiskorištenog poreznog kredita za

porezni period od 01.12.2006.godine do 31.12.2006.godine u iznosu od 50.255,00KM. u obrazloženju navedenog rješenja se navodi da poreski obveznik blagovremeno podnio sve poreske prijave za period od 01.01.2006 - 31.12.2006.godine i da je u polju 71 PDV prijave, obveznik iskazao iznos od 59 950,00KM kao razliku između iznosa izlaznog i iznosa ulaznog poreza, a koji je odobren kao porezni kredit. Nadalje je utvrđeno da dio odobrenog poreznog kredita u iznosu od 9.695,00KM iskorišten kao akontacija za obaveze nastale po osnovu indirektnih poreza do dana donošenja ovog rješenja u skladu sa odredbom člana 52. Zakona o PDV-u, stoga obveznik ima pravo na povrat u iznosu od 50.255,00 KM.

Unošenjem lažnih podataka u poreske prijave za 2006.godine, za posljedicu je imalo vraćenje poreskog kredita od strane UIO, jer je ulazni PDV bio već od izlaznog PDV, odnosno ostvarene realizacije u 2006.godini, prema predočenim podacima od strane pravne osobe. Pa prema tome navedeni iznos predstavlja potraživanje UIO prema pravnom licu Kiwi doo., a ne poreski kredit na koje je pravno lice imalo pravo, u skladu sa članom 52. Zakona o PDV-u.

Sud je poklonio vjeru nalazu vještaka finansijske struke odbrane koji se odnosi na utvrđivanje visine poreske obaveze i obračun poreza nalazeći da je urađen nepristrasno i u skladu sa pravilima struke, s tim prije što je i vještak tužilaštve došao do istih iznosa. Vještak odbrane je prihvatio sve podatke koja je utvrdila poreska kontrola i vještak Tužilaštva BiH, međutim neslaganja se javljaju samo u pogledu dvije stvari, koje su već naprijed navedene.

Dakle, Sud je prihvatajući nalaz i mišljenje vještaka finansijske struke odbrane Refika Starčevića kao istinit, imao u vidu i neprotivriječnost onoga što je on tvrdio sa iskazima drugih, već pomenutih svjedoka, što oni znaju o aktivnostima. Tu se prije svega misli na iskaze svjedoke odbrane vozače pravnog lica Kiwi d.o.o Bugojno, knjigovođe pravnog lica Kiwi d.o.o i inspektora UIO RC Mostar.

Shodno svemu navedenom sud nije mogao prihvatiti tezu odbrane optuženog Kovačević Jasmira koja se ogledala u tvrdnjama da se u radnjama optuženog Kovačević Jasmira nisu ostavila obilježja bića krivičnog djela poreske utaje, već krivičnog djela neplaćanja poreza.

U konkretnom slučaju, nakon provedenog postupka, poštujući sva zakonom zagarantovana prava optuženih, sud je utvrdio da su radnjama optuženih ostvarena sva obilježja predmetnog krivičnog djela iz člana 210. stav 2.KZ BiH, a u vezi sa članom 54. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine.

Naime, sud je na osnovu svih provedenih dokaza, cijeneći ih kako pojedinačno, tako i u međusobnoj vezi, nesumnjivo utvrdio da je optuženi Kovačević Jasmir

izbjegao plaćanje davanja propisanih poreznim zakonodavstvom BiH i to pod tačkom 1. optužnice, poreza na dodatu vrijednost u 2006. godini u iznosu od 91.168,00 KM i pod tačkom 2. optužnice poreza na dodatu vrijednost u 2007. godini u iznosu od 18,809,00KM, uvećan za iznos nepravilno vraćenog poreza od strane UIO u iznosu od 50.255,00, te umanjujući taj iznos za iznos poreskog kredita od 55.737,00KM, te ukupan iznos utajenog poreza iznosi **104.200,00 KM**, pravna osoba „Kiwi“ d.o.o. Bugojno pod tačkom 3 optužnice, protupravno raspolagala ostvarenom imovinskom koristi koju je u ime, za račun i u korist iste, ostvario osumnjičeni Kovačević Jasmir kao direktor i odgovorna osoba u ovoj pravnoj osobi, a u iznosu naprijed navedenom.

Imajući sve navedeno u vidu, kao i činjenicu da u toku postupka sposobnost optuženog i zastupnika pravnog lica Kiwi d.o.o da shvate značaj djela koje su počinili i upravljaju svojim postupcima ničim nije dovedena u pitanje, sud je oba optužena oglasio krivim da su počinili navedeno krivično djelo, na način i vrijeme opisane u izreci ove presude.

Krivično-pravna sankcija:

Odlučujući o predloženoj krivičnopravnoj sankciji, Sud je kao olakšavajuće okolnosti kod optuženog cijenio njegovu kooperativnost u toku cijelog postupka i njegovo korektno ponašanje. Imajući u vidu ove činjenice i činjenicu da je mlad čovjek, ranije neosuđivan, otac malodobnog djeteta, te njegovo nastojanje da izmiri sva svoja dugovanja prema UIO u toku trajanja cijelog postupka, te maksimalnu suradnja sa Tužilaštvom BiH, Sud je optuženom Kovačeviću utvrdio kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine i pravnom licu Kiwi.d.o.o. novčanu kaznu u iznosu od 20 000,00 KM.

Odmjeravajući kaznu, Sud je izvršio ublažavanje zakonom zapriječene kazne, prihvatajući da olakšavajuće okolnosti u svojoj ukupnosti predstavljaju posebne olakšavajuće okolnosti zbog kojih se zakonom zapriječena kazna može ublažiti do jedne godine, u smislu člana 49. i 50. KZ BiH.

Prilikom izricanja novčane kazne, Sud je odredio da pravno lice Kiwi.d.o.o. istu plati u roku od 6 mjeseci po pravosnažnosti presude, smatrajući to opravdanim s obzirom na finansijske prilike pravnog lica.

Zbog svega navedenog Sud smatra da je izrečena kazna zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine primjerena kako težini djela tako i ličnosti optuženog kao i prilikama u kojima je djelo učinjeno te da će se ovom kaznom postići svrha kažnjavanja propisana članom 39. i 6. Krivičnog zakona BiH. Naime, Sud smatra

da se izrečenom kaznom adekvatno izražava društvena osuda učinjenog krivičnog djela, da se ovom kaznom na adekvatan način utiče na učinioce da ubuduće ne čine krivična djela(specijalna prevencija) te da se ovom kaznom ostvaruje i generalna prevencija, odnosno uticaj na ostale da ne čine krivična djela.

Donoseći odluku o kazni, Sud je naračito imao u vidu i stepen, odnosno jačinu ugrožavanja zaštićenog dobra, te s tim u vezi i činjenicu da u ovim opštepoznatim prilikama koje ukazuju na vrlo nizak standard ekonomske moći državi i pojedinca, utaje poreza predstavlja direktno ugrožavanje izvora finansijske moći institucije od kojih zavidi ekonomksa održivost velikog broja građana i ustanova koje građanima pružaju usluge. U vezi s tim iznos preko 100,000KM predstavlja značajnu sumu.

U pogledu prijedloga tužilaštva iznesenog u završnim riječima za oduzimanje stečene imovinske koristi od optuženog, shodno članu 110. i 111. KZ BiH, sud o je donio odluku da se od optuženog oduzima imovinska korist u ukupnom iznosu od 104.495 KM, koja odgovara visini utajenog poreza.

Na osnovu člana 188. stav 1. KZ BiH optuženi su obavezani da naknade troškove krivičnog postupka čiju će visinu sud, u skladu sa odredbom iz člana 186. stav 2. odrediti posebnim rješenjem nakon pribavljenih potrebnih podataka.

ZAPISNIČAR

Denis Podžić

PREDSJEDNIK VIJEĆA

SUDIJA

Mehmed Šator

POUKA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ove presude dozvoljena je žalba Apelacionom vijeću ovog suda u roku od 15(petnaest) dana od dana prijema pismenog otpravka iste.